

Miljødirektoratet
ref 2025/12638

Oslo, 31.10.2025

Høring av endring i plan- og bygningsloven - forbud mot nedbygging av myr: Høringssvar fra Grønn Byggallianse

Dette innspillet er gitt av Grønn Byggallianse, en landsdekkende medlemsforening for økt bærekraft i hele verdikjeden i bygg-anlegg- og eiendomssektoren. Grønn Byggallianse representerer både offentlige og private byggeiere, kommuner og fylkeskommuner, rådgivere, arkitekter, entreprenører og byggevarereprodusenter, til sammen over 400 medlemmer.

Grønn Byggallianse viser til lovforslag og høringsnotat fra Klima- og miljødepartementet/Miljødirektoratet av 2. juli 2025 med tittel: *Endringer i plan- og bygningsloven – forbud mot nedbygging av myr* og oversender vårt høringssvar. Forslaget må ses i sammenheng med anmodningsvedtak fra Stortinget (vedtak 108 fra 2022) der det bes om at regjeringen legger frem et forslag om forbud mot nedbygging av myr.

Departementene foreslår at et forbud mot nedbygging av myr plasseres i plan- og bygningsloven § 1-8a, etter modell fra byggeforbudet i strandsonen. Forslaget omfatter all myr, uansett dybde. Kommunen kan gjøre unntak fra forbudet ved ny reguleringsplan etter plan og bygningsloven kapittel 12, men slik plan kan bare fastsettes dersom en klar overvekt av interesser taler for det.

Departementene ber særlig om høringspartenes innspill til følgende spørsmål:

- Bør terskelen for kommunens planskjønn for reguleringsplaner som gjør unntak fra forbudet mot nedbygging av myr være høyere enn ellers, eller bør det følge samme regelverk som ellers, uten krav om klar interesseovervekt?
- Bør forbudet gjelde all myr, uansett dybde, eller bør det avgrenses til myr dypere enn 30 cm, etter modell av forbudet mot nydyrking av myr?
- Hvilke konsekvenser vil det ha at et forbud får virkning for reguleringsplaner vedtatt før forbudet trer i kraft?

Kort oppsummert er hovedpunktene i vårt høringssvar følgende:

- Forbudet bør **praktiseres i strengeste forstand**. Kommunens planskjønn bør følges av prinsippet om at det skal foreligge klar interesseovervekt dersom unntak skal innvilges. Det er avgjørende at kommuner får tydelig veiledning for hvordan et forbud mot nedbygging av myr skal forstås. Et forbud mot nedbygging av myr vil i tillegg til å unngå titalls millioner tonn CO₂-utslipp, også bidra til å styrke vernet av naturmangfold i Norge, og fungerer som et viktig flomdempende tiltak.
- Vi mener forbudet bør **kun gjelde for myr dypere enn 30 cm**. For klimaeffekt er det viktigst å unngå nedbygging av myr dypere enn 30 cm. Mer enn 70 prosent av den totale mengden karbon i myr finnes i myr dypere enn 30 cm. Det er viktig at forbudet er lett å forstå for utbygger og planmyndighet og et forbud avgrenset til 30 cm dybde er enkelt forståelig og følger en allerede etablert tilnærming, jfr. forbud mot nydyrking av myr. Det er

gode grunner til å forby utbygging på myr grunnere enn 30 cm, men et eventuelt forbud mot nedbygging av grunnere myr bør vurderes opp mot annet lovverk.

- Reguleringsplaner som allerede er godkjent for nedbygging av myr dypere enn 30 cm bør ikke videreføres uten ny vurdering. Forbudet vil i praksis ha liten effekt for store landområder som allerede er regulert for utbygging om vedtatte reguleringsplaner videreføres.
- Departementene foreslår at konsesjonspliktige energi- og vassdragstiltak unntas fra forbudet. Vi mener forbudet også må gjelde for utbygging der formålet er energi, infrastruktur eller forsvarsutbygginger. Prinsippet om interesseovervekt må anvendes for disse utbyggingsformålene også.

Under følger en utdyping av våre innspill til forslaget

Bør terskelen for kommunens planskjønn for reguleringsplaner som gjør unntak fra forbudet mot nedbygging av myr være høyere enn ellers, eller bør det følge samme regelverk som ellers, uten krav om klar interesseovervekt?

Kommunens planskjønn bør følges av prinsippet om at det skal foreligge klar interesseovervekt. Mengden karbon som vil bli frigjort i myrareal som per i dag er avsatt til utbygging (164 km²), vil samlet gi et klimagassutslipp mellom 19 og 55 millioner tonn CO₂e, avhengig av myrdybde. Dersom det antas at utslippene skjer i en periode over 30 år, tilsvarer dette et utslipp mellom 0,63-1,83 millioner tonn CO₂e pr år. Dette er betydelige utslippsmengder og tilsvarer 1,4 – 4 % av Norges totale klimagassutslipp.

Myr og myrliknende arealer er et levested for et stort antall, ofte truede arter, som trenger beskyttelse. Et forbud mot nedbygging av myr vil bidra til slik beskyttelse for svært mange arter og naturtyper. Arealendringer er årsaken til det meste av naturtapet i Norge. Dersom forbudet ikke innføres, vil det bli svært krevende for Norge å nå målene i Naturavtalen. I tillegg fungerer myr og myrliknende arealer som viktige vannregulerende mekanismer som kan dempe flommer og samtidig tilgang på vann i tørkeperioder.

Forbudet kan føre til at en del planlagte utbygginger flytter til andre naturtyper som også har en verdi, både mtp. klima og natur, eksempelvis skog. En mulig årsak for unntak kan være at det gjennomføres en alternativanalyse som viser at alternative planforslag fører til større negativ påvirkning på klima og natur, enn om det bygges som planlagt. En slik alternativanalyse må inneholde vurderinger av både påvirkning på klima og natur. Her vil vi trekke frem vår støtte til anbefalingen om at forskrift om konsekvensutredninger blir endret slik at det stilles krav om at konsekvensutredninger bestilles av myndighetene og ikke av tiltakshaver, for å sikre uavhengige konsekvensutredninger.”. Forbudet bør praktiseres strengt, og det må foreligge en klar interesseovervekt for å gi unntak.

Bør forbudet gjelde all myr, uansett dybde, eller bør det avgrenses til myr dypere enn 30 cm, etter modell av forbudet mot nydyrking av myr?

Vi mener forbudet bør kun gjelde for myr dypere enn 30 cm. Et særlig viktig formål med forbudet er å unngå store klimagassutslipp. I høringsnotatet vises det til kartlagt myrareal og mengde karbon. Høringsnotatet anslår at ca. 70 prosent av myrarealet vil omfattes av et forbud dersom det settes en begrensning på 30 cm. Ettersom det kan antas at mengden karbon øker proporsjonalt med dybden på myra, gjøres det rede for at den totale mengden karbon lagret i myr dypere enn 30 cm vil være langt høyere enn 70 prosent. I et klimaperspektiv er det derfor viktigst å unngå nedbygging av myr dypere enn 30 cm.

Det er viktig at forbudet er lett å forstå for utbygger og planmyndighet. Et forbud mot nedbygging av myr avgrenset til 30 cm dybde er enkelt forståelig og følger en allerede etablert tilnærming, jfr

forbud mot nydyrking av myr. Dette vil trolig gi legitimitet til tiltaket. Det er legitime grunner til å forby utbygging på arealer grunnere enn 30 cm, f.eks. for å ivareta hensyn til naturmangfold, men slik regulering bør skje etter andre lovbestemmelser enn forbud mot nedbygging av myr.

Hvilke konsekvenser vil det ha at et forbud får virkning for reguleringsplaner vedtatt før forbudet trer i kraft?

Reguleringsplaner som allerede er godkjent for nedbygging av myr dypere enn 30 cm bør ikke videreføres uten ny vurdering. Dersom forbudet mot nedbygging av myr ikke får virkning for reguleringsplaner vedtatt før forbudet trer i kraft, er det sannsynlig at dette fører til et utslipp på mellom 19-55 millioner tonn CO₂e. Virkningen av forbudet vil derfor ikke få effekt før nye reguleringsplaner gjennomføres, og klimaeffekten av forbudet mot nedbyggingen av myr vil trolig ikke oppnås før om 10-30 år (avhengig av når reguleringen gjennomføres). Eksisterende reguleringsplaner som omfatter nedbygging av myr dypere enn 30 cm bør derfor omarbeides, behandles og kun vedtas på nytt dersom det foreligger sterk interesseovervekt.

I vårt høringssvar til *NOU 2023: 25 Omstilling til lavutslipp - Veivalg for klimapolitikken mot 2050 - rapport av Klimautvalget 2050* støttet vi rapportens forslag til ny arealpolitikk, samt planvask og prosjektvask av tidligere vedtatte planer og prosjekter for å stanse tap av natur. Vi mener det haster å innføre disse forslagene. Vi gjentar våre punkter fra høringssvaret som vi mener også er gyldige i utarbeiding av forbud mot nedbygging av myr. Arealpolitikken i Norge er ikke tilpasset en omstilling til lavutslippssamfunnet og målene i naturavtalen, hverken når det gjelder kunnskapsgrunnlaget, styringssystemet, eller gjeldende politikk. Vi støtter særlig følgende anbefalinger fra utvalget:

- det innføres et krav om «planvask», slik at kommunene reviderer kommuneplanens arealdel like ofte som loven legger opp til, og hvor utbyggingsområder som ikke er i samsvar klima- og miljømålene tas ut. For vedtatte reguleringsplaner, bør det sikres at disse er teknologinøytrale med tanke på hvordan det enkelte prosjekt skal innfri klima- og miljømål satt for den enkelte plan.
- nasjonale myndigheter må sette klare rammer for kommunenes ansvar i arealpolitikken, samt at de nasjonale rammene for lokal arealpolitikk må legge til grunn at nedbyggingen av naturlige arealer skal begrenses vesentlig. Prinsippet om klar interesseovervekt er en slik ramme.
- det er behov for å gjennomgå og oppdatere lover og forskrifter for å sikre klima- og naturhensyn, spesielt i plan- og bygningsloven. Utformingen av et forbud mot nedbygging av myr er en viktig innskjerpning.
- forskrift om konsekvensutredninger blir endret slik at det stilles krav om at konsekvensutredninger bestilles av myndighetene og ikke av tiltakshaver, for å sikre uavhengige konsekvensutredninger. Her vil vi legge til at dette hensynet blir særlig viktig å ivareta i vurdering av hvilket karboninnhold og hvilke naturkvaliteter som befinner seg i et myrområde som er dypere enn 30 cm og som det søkes unntak fra forbudet om.

Vi anbefaler at disse forslagene settes i verk så fort som mulig.

Skal forbudet gjelde for utbygging av kritisk infrastruktur?

Departementene foreslår at konsesjonspliktige energi- og vassdragstiltak unntas fra forbudet. Vi mener forbudet også må gjelde for utbygging der formålet er energi- eller forsvarsutbygginger. Høringsnotatet drøfter hensynet til viktig infrastruktur og særlig bestemmelser i Energilova. Samfunnet vil ha behov for kritisk infrastruktur, men et økosystem eller en arts verdi endres ikke sett opp mot om det er et energi- eller forsvarsanlegg som skal etableres.

Vi mener statlige og øvrige offentlige aktører bør gjennomføre en evaluering av sine prosjektporteføljer for å vurdere om prosjektene er planlagt i tråd med nye mål og krav til klimakutt og ivareta naturmangfold, herunder forbud mot nedbygging av myr. Vi støtter at noen

utbyggingsformål skal veie tyngre enn andre når en samlet verdivurdering legges til grunn, men kravene til å synliggjøre og vektlegge konsekvenser for klima- og natur i ulike alternativer og prinsippet om interesseovervekt må anvendes for disse utbyggingsformålene også.

Om forbudet skal ha en reell effekt er det avgjørende at kommuner og utbyggere får kunnskap om arealenes naturverdier og økosystemfunksjoner. Vi anbefaler at fagmyndigheter gis i oppdrag om å bistå kommuner i å lage kart og oversikter over myrområder som inneholder relevante data.

Mie Fuglseth

Daglig leder

Grønn Byggallianse